

Беседа Владике Артемију у Недељу о блудном сину 2018. године, у манастиру Преподобног Јустина Ћелијског у Барајеву

У име Оца и Сина и Светога Духа!

Црква Божија, браћо и сестре, и сви ми као њени удови, као чланови Цркве Божије, стално се налазимо у динамици, у покрету, у кретању. Ништа у Цркви статично није него све се креће у напред. Нажалост, понекад неко од нас крене и у назад али ето Црква нас учи да је кретање ка циљу своме, ка Царству Небескоме једини задатак човека овде на земљи. Ево, ми смо тек изашли из периода Божићних празника, још у срцима нашим гори та радост због доласка Господа Христа на земљу, оваплоћеног Сина Божијега, али ми већ се налазимо пред једним другим периодом, периодом који нас води ка Светом Васкрсењу Христовоме кроз Његово страдање.

Света Црква, сигурно знате, да говори о светом, Часном и Великом посту Ускршњем, у који за две недеље треба да ступимо. Сви ми знамо када се човек спрема на неко путовање онда врши извесне припреме. Што је путовање дуже, то су припреме озбиљније и дуже. Ако неко иде до продавнице, ако неко иду у оближњи град, не треба му такорећи никаква припрема, сем да се обуче и да крене. Али, ако има у плану да путује негде далеко, поготово у иностранство, онда, Бога ми, дуго времена припрема се, шта да понесе, шта ће му уз пут требати, јер на сваком путовању постоје и извесне опасности. Прете разбојници, прете зверови да нас сретну, буре на мору и тако даље. Пошто је свети Часни пост у поређењу, у црквеним песмама, са морском пучином, значи ми треба да се навеземо на

отворено море Часнога поста и да га препливамо без бродолома. То је циљ.

Да би смо то могли учинити света Црква нас припрема, пре Часног поста одредила је четири припремне недеље у којима нас она спрема и даје нам оно што ће нам на том путовању требати и што ће нам бити од користи. Та припрема је почела прошле недеље, када нам је Црква у лицу смиренога цариника, митара, показала, у ствари, шта је темељ нашега живота. Оно што је Господ и у Својој беседи на гори рекао: *"Блажени сиромашни духом јер је њихово Царство Небеско."* Бити сиромашан духом не значи бити ни малоуман ни безуман, него смирен, што значи човек који схвата своје немоћи, своје слабости, који схвата величину Божију, и пред том величином пада ничице и смирава се пред њим. То нам је прошле недеље Црква ставила као темељ нашега новог путовања.

А данас, у ову другу припремну недељу Црква нам износи један диван пример који се тиче свакога од нас. Слушали сте данашње свето Јеванђеље, и мислим да сте га и схватили и разумели. Сви ми можемо себе наћи у данашњем Јеванђељу, а то је, у ономе млађем сину који се отпади од оца, затражи део своје имовине и оде у далеку земљу. И отац је то њему дозволио, дао му део имања и он је отишао. Зашто? Зашто га отац није на силу задржао? Зато што Бог, у овој Јеванђелској причи отац је, у ствари, Бог, поштује слободну вољу човекову и не жели ништа без нашега пристанка да нам намеће. Зато тај млађи син оде у далеку земљу и тамо, по младости лудости, живљаше беспутно, развратно, потроши сво своје имање са друштвом, са пијаницама, са блудницама и остаде без ичега. А у то време, у тој земљи завлада велика глад, и он се нађе у великој муци и невољи. И куд ће, шта ће, приби се, вели Јеванђеље, уз једног човека који га је послао у поље да му чува свиње. Замислите то,

син једног богатог и честитог оца постаје обичан свињар. Па и тамо немаше чиме да се храни, него је желео оне рошчиће што свиње копају из земље и једу, да се њима насити али му ни то нико не даваше.

Једно време тако је живео. И шта се догађа? Једнога дана, каже Јеванђеље, дође к себи тај млађи син. Дође к себи! А где је био до тада? Био је вансебан, а ви знате у нашем народу шта значи када се каже да је неко вансебан, да је луд, и заиста тај младић, док је живео тим развратним животом, он је био као у лудилу, у бунилу. Свети отац Јустин је често говорио: *"Сваки грех је једно лудило душе."* Човек који живи у гресима, он живи у лудилу. И то што дође к себи, јесте почетак његовога спасења. Кад сагледа свој положај у коме се налази, постави себи питање: *"Шта да радим?"*, и даде одговор: *"Знам, устаћу, па идем оцу моме. Код њега има толико слугу, имају хлеба у изобиљу и свега а ја овде умирем од глади. Идем оцу па ћу му рећи: Оче сагреших небу и теби, и већ нисам достојан назвати се твој син. Прими као једнога од својих слугу."* Што је решио, то је и учинио. Устаде и крете назад своме оцу.

То смо ми, браћо и сестре, који кроз свакодневна сагрешења и грехе наше одступамо од нашега Оца Небескога и лутамо по туђој земљи, лутамо у лудилу своме, у безумљу своме. Да би се ми вратили Оцу своме Небескоме треба прво да дођемо себи. А шта то значи? Да сагледамо своје духовно стање, да сагледамо и видимо чиме се наша душа занима, чиме је испуњена наша душа, наш ум, наше срце. А када то сагледамо, онда ће доћи потреба да се тога ослободимо, да се вратимо Оцу нашем. Којим путем? Путем покајања. Као што је овај млађи син вратио се оцу кроз покајање и признање својих грехова, тако је то и наш пут. А отац? Он угледа, вели, сина из далека. Како га је угледао из далека? Зато што га је очекивао. Бог никад не губи наду. Зато је

дуготрпељив, зато нас трпи и чека у нашим рђавим делима, да дођемо себи и да се њему вратимо. Угледа га, вели, издалека. И још нешто. Отац је гледао на онај пут којим је син отишао и знао је да ће се истим путем вратити, јер нема другог пута повратка сем онога којим смо лутали. Ако човек зађе негде у планину, сиђе са пута, пошао је у неки град, па хоће да пречицом стигне брже, сиђе са главнога пута и пође кроз планину и залута, изгуби се. Много странпутица, много стазица, много путања. Он проба један, не води нигде, други не води, трећи не води нигде, шта да ради? Да се врати на главни пут и да онда настави путовање своје до циља.

То је, управо, овај млађи син урадио и зато га је отац из далека угледао. И одмах му је потрчао у сусрет без обзира што је он био и прљав и поцепан и никакав, он га загрли, а син поче да му говори: *"Оче, сагреших небу и теби и нисам достојан да се назовем син твој."* Даље, отац га није пустио да даље говори, није хтео да се претвори у слугу, у роба, него да остане син. И нареди слугама својим: *"Донесите најбоље хаљине па га обуците, дајте му прстен на руку"*, знак достојанства да је његов син *"и обућу на ноге и закољите теле угојено да једемо и да се веселимо."* Зашто? *"Јер овај син мој беше мртав и оживе, беше изгубљен и нађе се."*

Греси умртвљују нас као људе, убијају нашу душу, све оно што је божанско изгоне из ње, али ето, кроз покајање Бог нам то све враћа у већој мери него што смо раније имали. То је оно што нам је најпотребније у току светога Великога поста. Да искористимо то време, да дођемо к себи, да кроз покајање се вратимо Оцу своме Небескоме, да исповедимо своје грехе са покајањем, а покајање значи решеност, тврда воља и одлука да убудуће те грехе не чинимо.

И овај млађи син када се вратио Оцу, није више никада помишљао да иде из његовога дома и да лута по туђим земљама. Али када у дому његовога оца настаде весеље, старији његов брат који је био у пољу на раду враћа се увече кући. И чу неко подврискивање, неке песме, нешто тако, шта је то? И дозвола једнога слугу и пита: *"Шта се то тамо догађа?"* А овај каже: *"Брат твој дође, па отац закла теле угојено да се провесели што га је здрава видео."* Када је то чуо овај старији син он се наљути, наљути се на оца и не хтеде да уђе у двориште где се све то дешавало. Онда отац изађе пред њега, и он износи своје примедбе оцу: *"Оче толике године те служим, никад нисам нарушио ниједну твоју заповест, ти ми никад ниси дао ни једно јаре да се провеселим са мојим друштвом, а овај твој син који ти просу имање са блудницама, њему си заклао теле угојено."* Пази, не каже брат мој, него твој син. Он га се одрекао, не признаје га за брата. Отац њему одговара: *"Сине, ти си стално самном и све моје је твоје, али се требало развеселити, јер овај брат твој беше мртав и оживе, беше изгубљен и нађе се."* Дакле, овај старији син говори: твој син, а овај говори њему: твој брат. Хоће да га увери у то да је он њему брат и да се зато треба радовати његовом повратку. И то је оно што онај старији син који је остао у дому оца, ма колико да се трудио и није имао неке велике грехе, имао је нешто опасније од свега онога што је млађи његов брат имао. Имао је злобу у себи, имао је мржњу, није имао самилости ни према коме, па ни према своме брату. Зато је тако поступио и показао да место не спасава човека, него начин живота.

Ето, браћо и сестре, ми се дакле налазимо пред једним великим путовањем које траје не сат времена, не један дан, не недељу дана, него седам пуних недеља. То путовање је тешко, напорно, са многим опасностима. Вреба нас и грех и ђаво и непријатељи на томе путу, зато нас Црква припрема у ове припремне недеље

да бисмо пучину поста прешли без бродолома. То јесте смисао и циљ ових припремних недеља које је света Црква установила пред овај Велики, Часни пост, пред овај период када се припремамо да примимо Васкрслога Господа и да будемо са Њим и Он са нама. Да нам дарује Господ снаге да у овоме животу останемо верни Њему, да истрајемо на нашем путу, на путу повратка ка својој Оци небеској и када пођемо одавде да нас наш Отац небески дочека, попут овог Јеванђелског оца да нас прими у Царство Своје Небеско и да нам дарује живот вечни, а ми тамо са свима светима, са нашим светим прецима, са нашим дивним светитељима из рода нашега и са свима светима да славимо чудесног Господа Исуса Христа са Оцем и Духом Светим кроз све векове и сву вечност. Амин. Срећан и Богом благословен данашњи празник и данашња молитва.